

Kuluttajaturvallisuus yleisötilaisuuksissa ja tapahtumissa, sekä moottoriurheilussa ja ajonäytöksissä

Kuluttajaturvallisuuslain noudattamista valvoo Turvallisuus- ja kemikaalivirasto Tukes, joka antaa myös opastusta ja neuvontaa. Tukes myös tutkii kuluttajien ja toiminnanharjoittajien tekemät ilmoitukset vaarallisista palveluista, sekä tutkii tarvittaessa tapahtuneet vaaratilanteet ja onnettomuudet.

Palvelut kuten yleisötilaisuus, tapahtuma, messu, näyttely, moottoriurheilu, ajonäytös tai -kokeilu tai muu aktiviteetti saatavat pitää sisällään myös muita erilaisia ohjelmajapalveluita, joita tarjoaa muu kuin tilaisuuden/palvelun pääjärjestäjä. Tilaisuuden pääjärjestäjä vastaa tilaisuuden kokonaisturvallisuudesta. Kokonaisturvallisuuden varmistamiseksi on suositeltavaa, että pääjärjestäjä selvittää kaikilta alueella kuluttajapalveluita tarjoavilta toiminnanharjoittajilta, miten he ovat varmistuneet palvelunsa turvallisuudesta.

Toiminnanharjoittajien velvollisuudet

Toiminnanharjoittajilta on poistunut velvollisuus ilmoittaa kuluttajapalveluiden aloittamisesta 1.5.2016 lukien. Palveluiden tarjoamiseen maksua vastaan tai vastikkeetta liittyy silti muita huomioitavia velvoitteita.

Huolellisuusvelvollisuus:

Toiminnanharjoittajan on olosuhteiden vaatiman huolellisuuden ja ammattitaidon edellyttämällä tavalla varmistauduttava siitä, että kulutustavarasta tai kuluttajapalvelusta **ei aiheudu vaaraa** kenenkään terveydelle tai omaisuudelle. Toiminnanharjoittajalla on oltava riittävät ja oikeat tiedot kulutustavarasta ja kuluttajapalvelusta, ja hänen on arvioitava niihin liittyvät riskit.

Turvallisuusasiakirja:

Kuluttajapalveluita on laadittava turvallisuusasiakirja vähintään seuraavista palveluista (kuluttajaturvallisuuslaki 7 §):

- 1) huvipuisto, perhepuisto, eläintarha, kotieläinpuisto, tivoli ja sirkus;
- 2) kuntosali;
- 3) laskettelukeskus ja muu rinnekeskus;
- 4) leikkikenttä ja siihen rinnastettava sisäleikkipaikka;
- 5) rullalautailupaikka ja vastaavanlainen pyöräilypaikka;
- 6) seikkailu-, elämys- ja luontopalvelu sekä niihin rinnastettava muu ohjelmajapalvelu, jollei siihen sisältyvää riskiä voida arvioida vähäiseksi;
- 7) kiipeilykeskus;
- 8) ratsastustalli ja muu ratsastuspalvelu;
- 9) kartingrata;
- 10) uimahalli, maa-uimala, kylpylä ja viihdekympylä;
- 11) uimaranta ja talviuintipaikka;
- 12) tatuointi-, lävistys- ja muu kehonmuokkauspalvelu;
- 13) turvapuhelinpalvelu ja muu vastaava palvelu;
- 14) tapahtuma, joka sisältää merkittävän riskin, josta toteutuessaan voi aiheutua vaaraa jonkun turvallisuudelle palveluun osallistuvien ihmisten suuren määrän tai muun erityisen syyn vuoksi.

Kohdan 14 mukaisesti vähintään poikkeavat tai kooltaan suuremmat tapahtumat edellyttävät turvallisuusasiakirjan laatimista jos tapahtuma sisältää merkittävän riskin ihmiselle tai omaisuudelle. Moottoriurheilussa, ajonäytöksissä tai -kokeiluissa turvallisuusasiakirja tulee laatia lähes poikkeuksetta, koska vaaran mahdollisuus on selkeämpi.

Turvallisuusasiakirja voi olla yhdistetty turvallisuus- ja/tai pelastussuunnitelmaan. Tällöin suunnitelmien nimessä, sisällysluettelossa sekä johdannossa tulee selkeästi kuvata ja ilmaista mitä suunnitelmia ja asiakirjoja kyseinen dokumentti sisältää. Vaikka turvallisuusasiakirjaa laki ei edellyttäisi, voi tämän laatimien olla mielekästä huolellisuusvelvollisuudesta varmistumiseksi.

Kuluttajille annettavat tiedot 9 §

Turvallisuuden kannalta tärkeät tiedot tulee ilmoittaa ymmärrettävässä muodossa ja tavalla asiakkaille ennalta, jotta nämä pystyvät riittävästi huomioimaan seikat joista heille saattaa olla vaaraa sekä päättämään omasta osallistumisestaan palveluun. Tarvittaessa tiedot on annettava sellaisilla kielillä tai visuaalisilla opasteilla joita käyttäjäryhmät ymmärtävät. Erityisen haasteellisia ovat erityisryhmät kuten kuurot tai sokeat, tms. henkilöt jotka osallistuvat palveluun. Tällaisia tärkeitä tietoja ovat muun muassa savukoneen käyttö sisätiloissa ja erityisen voimakkaat valot sekä äänet, joista eräille ihmisryhmille voi aiheutua terveydellistä haittaa tai vaaraa.

Onnettomuskirjanpito

Toiminnanharjoittajan tulee seurata ja pitää kirjaa pienistäkin loukkaantumista ja vaaratilanteista palvelussaan ja vaikutuspiirissään. Pienetkin puutteen, vammat ja läheltä piti-tilanteet tulee kirjata kirjanpitoon.

Ilmoitusvelvollisuus vaaratilanteista ja onnettomuuksista

Mikäli kaikesta huolimatta ikäviä seurauksia toteutuu tai on lähellä toteutua (läheltä piti tilanne) on toiminnanharjoittajan ilmoitettava näistä Tukesille viipymättä. Lomake tätä varten löytyy Tukesin sivuilta.

Ilmoittaessaan tällaisesta tilanteesta Tukeisiin toiminnanharjoittajan on samalla ilmoitettava, mihin toimenpiteisiin hän on ryhtynyt. Vaara tulee poistaa ennen kuin kyseistä toimintaa voidaan jatkaa, tarvittaessa toiminnanharjoittajan on itse keskeytettävä kyseisen palvelun tarjoaminen kunnes vaara on saatu poistettua. Tukesille tulee aina ilmoittaa, mikäli onnettomuus tai vaaratilanne kohdistuu sivulliseen sekä mikäli kyseessä on jokin ei-toivottu vaikutus, joka poikkeaa normaalista tai ennakkoidusta. Lajityypilliset vammat ja loukkaantumiset voi kuitenkin jättää ilmoittamatta, mikäli seuraukset eivät ole vakavia tai poikkeuksellisia.

Myös kuluttajilla ja sivullisilla on mahdollisuus ilmoittaa Tukesille kokemastaan vaarasta, vaaratilanteesta tai onnettomuudesta..

Ilmoituksien perusteella Tukes pyrkii estämään tapahtumien toistuminen sekä poistamaan vaarat palveluista yhdessä toiminnanharjoittajien kanssa. Tukes pyrkii oppimaan tapauksista sekä luomaan hyviä käytänteitä ja ohjeistuksia palveluihin yhteistyössä lajiliittojen ja muiden organisaatioiden kanssa.

Muuta huomioitavaa

Erityisesti huomioitavaa on, että toiminnanharjoittaja vastaa vaikutuspiirissään olevien kuluttajien turvaamisesta huolellisuusvelvollisuuden mukaisesti. Toiminnanharjoittajan vastuulla on myös alueen ulkopuolella olevien, esimerkiksi ohikulkijoiden tai alueen ulkopuolelle toimintaa seuraamaan ja kuuntelemaan tulleiden turvallisuuden varmistaminen toiminnasta aiheutuvien vaarojen johdosta. Ei ole merkitystä, onko tällaisia vaikutuksia tarkoitettu tai odotettu. Tarvittaessa toimiin on ryhdyttävä välittömästi, kun havaitaan esimerkiksi alueen ulkopuolella oleviin sivullisiin kohdistuva vaara.

Lisätietoja:

www.tukes.fi

<http://www.tukes.fi/fi/Toimialat/Kuluttajaturvallisuus/Kuluttajapalvelut/Palveluiden-turvallisuusvaatimuksia/Yleisotilaisuudet/>

Ylitarkastaja, Kari Koponen
Kuluttajapalveluiden turvallisuus
Puh | Tel. +358 2950 52 094
kari.koponen@tukes.fi

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto

Helsinki
PL 66 (Opastinsilta 12 B)
00521 Helsinki

Tampere
Kalevantie 2
33100 Tampere

Rovaniemi
Valtakatu 2
96100 Rovaniemi

Vaihde 029 5052 000
www.tukes.fi
kirjaamo@tukes.fi
Y-tunnus 1021277-9